

Victor Ciochia, Ion Acsin

Cercetările noastre asupra avifaunei s-au extins în mod metodic în perioada 1968—1970 (inclusiv) și sporadic în următorii ani practicându-se pentru o exactitate a observațiilor capturarea păsărilor cu ajutorul plaselor japoneze pe verticală și inelarea acestora cu inele provenite de la COR București. Începând din primăvara lui 1968 și pînă în iulie 1970 în cadrul rezervației au fost instalate permanent plase pentru capturat; apoi acestea s-au instalat numai în perioada de migrație, însă sporadic (1971—1980). În lucrare s-au introdus toate speciile capturate și inelate cît și cele observate.

Poziția geografică

Rezervația este situată la circa 11 km sud de Constanța, aflîndu-se pe malul mării Negre pe o lățime de cca. 700 m și o lungime în etapa actuală de cca 500 m. În partea de sud și est se învecinează cu terenuri agricole, în vest cu marea iar spre nord cu un sanatoriu. Menționăm că la 1 km spre nord-vest se află rezervația „Lacul Agigea“.

Situația rezervației

Zonele de dune marine de pe litoralul românesc cu o vegetație și o faună specifică, prin poziția lor au suscitât întotdeauna interesul oamenilor de știință. Printre acestea se numără și dunele marine de la Agigea care putem spune că au fost și ele un factor important ce a determinat la 1 III 1926 să se creeze Stațiunea Zoologică marină de la Agigea, fondată de eminentul nostru zoolog prof. I. Borcea. Acest moment îl putem considera și ca un început al rezervației care actualmente de la o suprafață de cca 200 ha s-a limitat datorită presiunii antropice la cca. ha. Dunele marine propriu-zis găsindu-se pe o porțiune de cca. ha.

Pregătirea la o serie întreagă de amplasamente militare în vederea celui de al 2-lea război mondial au determinat plantarea de copaci aparținînd la diferite specii repede crescătoare și cu multe frunze. Prin creșterea însă a arborului din zona 5—7 și 9—12 (fig. 1) condițiile specifice dunelor marine au suferit transformări de așa manieră încît prin curenții apăruiți, prin intermediul păsărilor și mamiferelor ce vizitau aceste zone, a început o ruderalizare a rezervației, bine influente fiind și zonele agricole din jur ca și terenurile virane. Rezervația fiind situată pe un promontoriu, vegetația arborescentă pe măsura dezvoltării sale a început să atragă tot mai mult diverse specii de păsări ce se aflau în pasaj pe drumul maritim, astfel servind ca loc de odihnă și hrană. De remarcat faptul că în acest moment liziera dinspre est, adică cea paralelă cu marea, a fost defrișată, rămînînd numai lizierele interioare. Bogăția de fructe

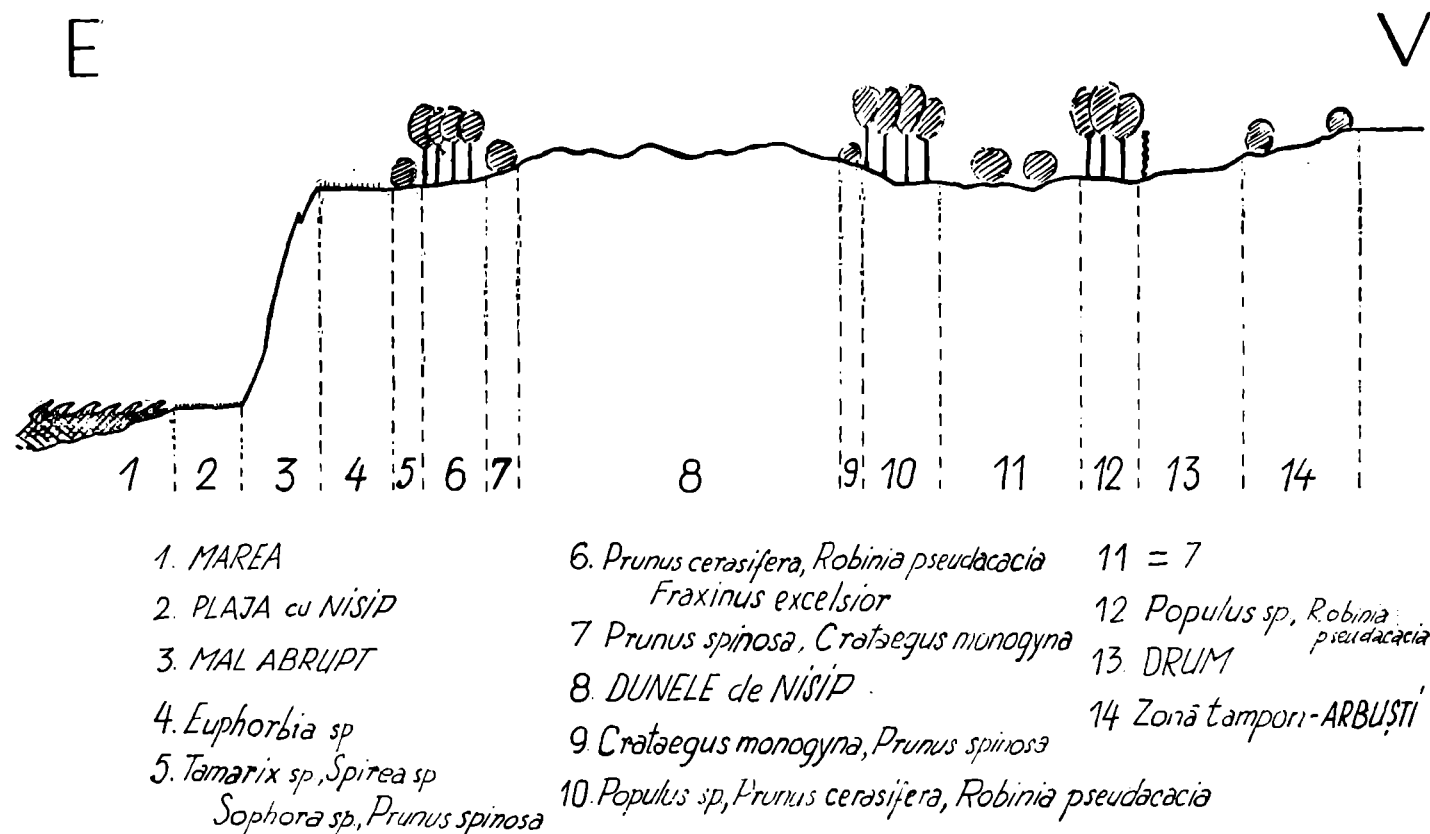

Fig. 1. — Secțiune transversală prin Rezervație de dune masive (Orig.).

a diferitelor specii de arbuști ca **Prunus pinosa**, **Crataegus monogyna** Jak. și pomi din genul **Prunus** ca și semințele plantelor joase sînt folosite din plin de păsări ca bază trofică mai ales în timpul toamnei. Prin defrișarea lizierei dinspre mare alcătuită din tufe de **Tamarix** sp. spre exterior, iar în interior din specii de **Prunus**, **Fraxinus excelsior**, **Robinia pseudocacia** s.a., rezervația de dune marine începe să se apropie de aspectul ei inițial, însă pentru păsările care treceau pe aici este o pierdere. Este adevărat că majoritatea fazei de pe litoral a fost plantată cu arbuști și arbori în majoritatea ornamentală, însă în zonele respective se resimte influența antropică.

Făcînd o analiză succintă asupra originii geografice a păsărilor observate la Agigea, acestea în proporție de peste 70 % sînt de origine Europeană urmînd apoi cele Transpaleartice, Siberiene și Mongole. Dintre cele 124 specii numai 34 clocesc în zona rezervației și zona tampon iar restul speciilor de 90 sînt de pasaj. Din totalul avifaunei numai 25 de specii ierneză aici iar dintre acestea 13 specii numai în exemplare foarte puține. Remarcăm faptul că în perioada 1968—1971 s-au înelat 60 specii de păsări. Ca loc de înelare și de studiu al migrației paseriformelor această rezervație nu avea egal de-a lungul litoralului românesc.

Considerații generale asupra dinamicii avifaunei în perioadele de trecere

Trecerile de primăvară întotdeauna au fost mult mai rezezi și cu șederi în cadrul rezervației de scurtă durată. Ele au fost întotdeauna legate de variația temperaturilor considerînd mediile zilnice.

De obicei între primele specii care au apărut în a 2-a decadă a lui martie au fost **Lullula arborea** pe care am observat-o trecînd în grupe mici ca și **Coccothraustes coccothraustes** de asemenea **Prunella modularis**, iar **Turdus merula** și **Fringilla coelebs** în grupe mai mari, însă se odihneau răspîndite în grupuri mici ca și **Carduelis spinus**. Trecerile de primăvară la **T. merula** și **F. coelebs** s-au prelungit pînă în ultima decadă a lui aprilie avînd însă fluctuații mari numerice în această perioadă. Ele nu au rămas în rezervație peste 48 ore. Sosi-rea și plecarea lor a avut loc în timpul serii sau dimineața.

La **C. spinus** trecerile de primăvară au fost pînă la sfîrșitul primei decade a lui aprilie. În a 3-a decadă a lui martie au început trecerile speciilor ca : **Troglodytes troglodytes**, **Saxicola torquata**, **Erithacus rubecula**, **Turdus philomelos** ș.a. De remarcat faptul că în timp ce trecerile la **Troglodytes t.** s-au eșalonat pînă la sfîrșitul primei decade a lui aprilie, ale lui **Erithacus rubecula** pînă la sfîrșitul lui aprilie ; însă erau zile în care treceau sute de exemplare, așa spre exemplu în 18.III. și 5.IV. 1968. Aceste date însă au corespuns și cu treceri intense ale altor specii ca **T. merula** în 18—19 III, 1968. În primele două decade ale lui aprilie au fost trecerile de **Upupa epops** și **Phoenicurus phoenicurus** ; tot la începutul lui aprilie au început trecerile de pitulici (**Phylloscopus collybita**, **Ph. trochilus**) care toate s-au extins pînă la sfîrșitul lui aprilie. Din a 2-a decadă a lui aprilie pînă la începutul lui mai au trecut **Acrocephalus scirpaceus** și **Luscinia megarhynchos**, iar **Luscinia luscinia** trece în ultima decadă a lui aprilie și prima decadă a lui mai. Adesea rezervația timp de cîteva zile răsuna de cîntecul acestora, cînd trecerile în masă aveau loc la începutul lui mai. Muscarii (**Muscicapa striata**, **Ficedula hypoleuca**, **F. albicollis** și **F. parva**) au avut treceri scurte în ultima decadă a lui aprilie și numai **F. hypoleuca** și-a extins trecerile și în prima decadă a lui mai. Răspîndiți pe front larg treceau

Perioadele de treceri la cîteva specii de păsări în zona AGIGEA în funcție de înelările făcute

G E N U L Ș I S P E C I A	L U N A																	
	III			IV			V			IX			X			XI		
	D E C A D A																	
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3
Streptopella turtur						X	X				X	X						
Otus scops											X							
Caprimulgus europaeus						X	X				X	X	X	X				
Upupa epops				X	X						X							
Lulula arborea	X	X									X					X	X	
Hirundo rustica						X	X				X	X						
Delichon urbica							X	X	X		X	X						
Lanius collurio							X	X			X	X						
Lanius minor								X	X	X	X	X		X				
Troglodytes troglodytes			X	X						X	X	X						
Prunella modularis		X															X	
Acrocephalus scirpaceus					X	X												
Sylvia atricapilla									X			X	X	X				
S. curruca					X		X	X			X	X	X	X				
S. communis							X	X										
S. nisoria							X	X										
Phylloscopus collybita				X	X	X					X	X	X	X	X			
Ph. trochilus				X		X					X		X	X				
Ph. sibilatrix																		
Muscicapa striata						X					X					X		
Ficedula hypoleuca						X	X							X				
F. albicollis						X												
F. parva													X	X		X		
Saxicola torquata			X								X							
Phoenicurus ph.				X	X		X	X	X		X	X						
Luscinia megarhynchos					X	X		X										
L. luscinia						X	X	X										
Erithacus rubecula			X	X	X	X					X	X	X	X	X	X	X	
Turdus philomelos			X	X							X	X	X	X				
T. iliacus				X	X	X								X	X	X		

T. merula		x	x	x	x	x								x	x	x	x	x	x
Fringilla coelebs		x	x	x	x	x													
Carduelis chloris				x	x	x							x	x					
C. spinus		x	x	x											x	x			
Coccothraustes c.		x																	
Oriolus o.													x						

x = notări făcute pe bază de observații

Tabelul 2

Situația avifaunei în perioada 1968—1972

Nr. crt.	GENUL ȘI SPECIA	Perioada cînd a fost observată pasărea												Obs. în zona împădurită (6,10,12)	Obs. în zona de dune (8, 11)	Obs. în zona tampon	Specie clocitoare	Specie care iernea-ză	Specie de pasaj	Specie care s-a înelat
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	13	14	15	16	17	18	19
0	00	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12							
1	Nycticorax nycticorax			⊗												x			x	
2	Tadorna tadorna			x	x	x	x									x	x		x	
3	Accipiter nisus n.	x	x								x	x		x				§	x	
4	Buteo buteo b.			x	x									x					x	
5	Pandion haliaetus h.								x										x	
6	Falco vespertinus v.				x									x	x	x				
7	F. tinnunculus t.			x	x	x	x	x	x	x	x					x				
8	Perdix perdix p.		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			x	x	x	x		
9	Coturnix coturnix c.			x	x	x	x	x	x							x	x		x	
10	Phasianus colchicus		x	x	x	x	x	x	x	x	x			x		x	x	§		
11	Scolopax rusticola			x										x					x	
12	Burhinus oedienenus oe.			x	x	x	x	x								x	x			
13	Columba palumbus			x										x					x	x
14	C. oenas oe.													x					x	
15	Streptopelia decaocto d.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x	x
16	St. turtur t.			x	x	x	x	x	x					x		x	x		x	x
17	Cuculus canorus c.				x	x			x					x					x	x
18	Otus scops s.				x									x					x	x
19	Athene noctua n.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			x	x	x		x

0	00	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
20	<i>Strix aluco</i> a.			x	x	x	x	x						x			x		x	
21	<i>Asio otus</i> o.											x		x				§	x	x
22	<i>Camprmulgus europaeus</i> c.				x				x	x	x			x					x	x
23	<i>Apus apus</i> a.				x	x	x									x	x		x	x
24	<i>Alcedo athys ispidus</i>		x							x						x			x	x
25	<i>Merops apiaster</i>			x	x	x	x	x	x					x		x	x		x	x
26	<i>Coracias garrulus</i> g.				x				x							x			x	
27	<i>Upupa epops epops</i>			x	x	x	x	x	x							x	x			x
28	<i>Jynx torquilla</i> t.			x	x									x					x	x
29	<i>Picus canus</i> c.			x	x											x				
30	<i>Dendrocopos major</i> m.			x	x				x					x		x				
31	<i>D. syriacus</i>			x	x									x		x				
32	<i>D. medius</i>				x									x		x				
33	<i>Melanocorypha calandra</i> c.			x	x										x	x		§	x	
34	<i>Galerida cristata</i> c.			x	x			x	x	x						x		§	x	
35	<i>Lullula arborea flavescens</i>			x										x				§	x	x
36	<i>Alauda arvensis</i> a.			x																x
37	<i>Riparia riparia</i> r.				x	x	x	x	x							x			x	
38	<i>Hirundo rustica</i> r.				x	x	x	x	x	x						x	x		x	x
39	<i>Delichon urbica</i> u.			x	x	x	x	x	x	x						x	x		x	x
40	<i>Oriolus oriolus</i> o.				x	x	x	x								x	x		x	x
41	<i>Garrulus glandarius</i> g.									⊗	⊗			x		x	x		x	x
42	<i>Pica pica</i> p.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x
43	<i>Corvus monedula soemeringi</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			
44	<i>C. frugilegus</i> f.			x						x	x	x	x	x		x		§	x	
45	<i>C. corone cornix</i>	x	x	x				x	x	x	x	x	x	x		x		§	x	
46	<i>C. corax</i> c.	⊗										⊗		x		x				
47	<i>Parus palustris</i> p.	x		x						x				x	x	x			x	
48	<i>P. lugubris</i>			x	x									x	x	x			x	
49	<i>P. ater</i>			x								x		x					x	
50	<i>P. caeruleus</i> c.				x						x	x			x	x			x	
51	<i>P. major</i> m.				x	x	x	x	x						x	x	x			x
52	<i>Aegithalos caudatus europaeus</i>		x								x	x		x		x			x	
53	<i>Remiz pendulinus</i> p.										x	x		x					x	
54	<i>Sitta europaea caesia</i>	x										x	x						x	
55	<i>Certhia familiaris</i> f.			x												x			x	
56	<i>Troglodytes tr. tr.</i>			x	x	x	x	x	x						x	x	x		x	x

0	00	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
57	<i>Saxicola rubetra</i>			x	x					x					x				x	x
58	<i>S. torquata rubicola</i>			x	x					x					x				x	
59	<i>Oenanthe oe. oe.</i>				x	x	x	x	x							x	x		x	
60	<i>Oe. pleschanka pl.</i>			x	x	x	x	x	x							x				
61	<i>Phoenicurus ph. ph.</i>				x	x				x	x					x			x	x
62	<i>Erithacus rubecula r.</i>			x	x				x	x	x	x		x		x			x	x
63	<i>Luscinia megarhynchos m.</i>				x	x								x					x	x
64	<i>L. luscinia</i>				x	x								x					x	x
65	<i>Turdus pilaris</i>	x	x							x		x	x			x		§	x	
66	<i>T. torquatus alpestris</i>			⊗							⊗	⊗		x		x			x	
67	<i>T. merula m.</i>			x	x	x					x	x		x		x			x	x
68	<i>T. illacus i.</i>				x						x	x		x		x			x	x
69	<i>T. philomelos ph.</i>		x	x					x	x				x		x			x	x
70	<i>T. viscelvorus</i>			x	x									x					x	x
71	<i>Locustella naevia n.</i>			x	x										x	x			x	
72	<i>Aerocephalus schoenobaenus</i>			x	x										x	x			x	
73	<i>A. scirpaceus s.</i>				x									x	x	x			x	x
74	<i>A. arundinaceus a.</i>			x										x	x	x			x	x
75	<i>Hippolais icterina</i>				x									x	x			x	x	
76	<i>H. pallida elaeia</i>				x	x								x				x	x	
77	<i>Sylvia nisoria n.</i>					x				x	x			x		x			x	x
78	<i>S. borin borin</i>					x					x			x		x			x	x
79	<i>S. atricapilla a.</i>					x				x	x			x		x			x	x
80	<i>S. communis c.</i>				x	x				x	x			x		x			x	x
81	<i>S. curruca c.</i>				x	x				x	x			x		x			x	x
82	<i>S. melanocephala m.</i>			x						x	x			x					x	x
83	<i>Phylloscopus trochilus t.</i>				x					x				x	x	x			x	x
84	<i>Ph. collybita c.</i>				x					x	x			x	u	x			x	x
85	<i>Ph. bonelli orientalis</i>				x					x				x					x	
86	<i>Ph. sibilatrix</i>				x						x			x	x	x			x	x
87	<i>Regulus ignicapillus i.</i>			x	x									x	x				x	x
88	<i>Ficedula hypoleuca h.</i>				x	x								x	x				x	x
89	<i>F. albicollis a.</i>				x									x	x				x	x
90	<i>F. parva p.</i>				x	x								x	x				x	
91	<i>Muscicapa striata s.</i>			x	x					x				x	x				x	x
92	<i>Prunella modularis m.</i>			x							x	x		x	x	x			x	x
93	<i>Anthus campestris c.</i>			x											x	x			x	

0	00	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
94	<i>A. trivialis</i> t.		x							x				x	x	x			x	
95	<i>A. pratensis</i> p.				x									x		x			x	x
96	<i>A. spinoletta</i> s.				x									x		x			x	
97	<i>Motacilla flava</i> f.			x	x					x						x			x	
98	<i>M. flava cinereocapilla</i>			x	x					x						x			x	
99	<i>M. flava feldegg</i>			x	x					x						x			x	
100	<i>M. cinerea</i> c.			x	x					x	x					x			x	
101	<i>M. alba</i> a.			x	x	x	x	x	x	x	x					x	x		x	
102	<i>Bombycilla garrulus</i> g.	⊗										⊗							x	
103	<i>Lantus collaris</i> c.				x	x	x	x	x	x	x			x	x	x	x		x	x
104	<i>L. minor</i> m.				x	x	x	x	x	x				x		x	x		x	x
105	<i>L. excubitor</i> ex.	x	x									x	x			x		x	x	
106	<i>Sturnus roseus</i>								⊗					x					x	
107	<i>St. vulgaris</i>		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			x	x	§	x	x
108	<i>Passer domesticus</i> d.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			x	x	x	x	x
109	<i>P. hispaniolensis</i> h.				x	x	x	x	x	x				x		x	x			x
110	<i>P. montanus</i> m.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x		x
111	<i>Fringilla coelebs</i> c.			x	x				x	x	x			x		x			x	x
112	<i>F. montifringilla</i>	⊗	⊗											x		x			x	
113	<i>Carduelis chloris</i> ch			⊗	x	x	x	x	x	x	x	x		x		x	x	§	x	x
114	<i>C. spinus</i>	x	x	x	x						x	x	x	x	x	x	x	x	x	
115	<i>C. carduelis</i> c.	x	x									x	x	x	x	x		§	x	
116	<i>C. carduelis balcanica</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
117	<i>Acanthis cannabina</i> c.	x	x	x						x	x	x	x	x	x	x		x	x	
118	<i>A. flammea</i> f.	x	x									x	x	x	x	x		x	x	
119	<i>Pyrrhula pyrrhula</i> p.	x	x									x	x	x		x		x	x	x
120	<i>Coccothraustes coccothraustes</i> c.				x	x	x	x	x	x	x			x		x	x		x	x
121	<i>Emberiza calandra</i> c.			x	x	x	x	x	x	x	x			x	x	x	x	§		x
122	<i>E. citrinella</i> c.			x	x	x	x	x	x	x	x			x	x	x	x	§	x	x
123	<i>E. hortulana</i>			x	x									x					x	x
124	<i>E. schoenielus</i> sch.	x									x			x					x	
125	<i>E. schoenielus intermedia</i>			x	x									x		x			x	x

* = indică luna în care a fost observată specia respectivă ; § = specie care iernează în puține exemplare ; ⊗ = prezență accidentală.

prin rezervație fără a rămâne în rezervație peste 24 ore. Treceri rapide aveau și silviile (*Sylvia atricapilla*, *S. communis*, *S. nisoria*, *S. curruca*) în primele 2 decade ale lui mai, excepție făcând *S. curruca* care sosea mai devreme începând din a 2-a decadă a lui aprilie. În exemplare numeroase dintre toate silviile au excelat *S. atricapilla*. Menționăm că din 27—31.III.1970 a trecut *S. melanocephala* cu un front cald de 27 °C (C i o c h i a și col. 1970—1971).

Tot la începutul lui mai trec de obicei *Delichon urbica*, *Oriolus oriolus* și se continuă trecerile lui *Hirundo rustica* care au început în ultima decadă a lui aprilie. Fluctuațiile la rîndnici și lăstuni sînt foarte mari, fiind zile în care trec mii și mii de exemplare toate planînd pe deasupra rezervației. În cursul lunii mai a trecut *Lanius collurio* iar spre sfîrșitul acesteia *L. minor*. În toți anii de observații ultima decadă a lui mai a corespuns cu sfîrșitul trecerilor, rămînînd în rezervație numai speciile clocitoare ca : *Emberiza calandra*, *Troglodytes troglodytes*, *Passer hispaniolensis*, *Oriolus oriolus*, *Sturnus vulgaris*, *Asio otus*, *Athene noctua*, ș.a.

La începutul lui septembrie animația avifaunistică începea din nou. Uneori păsări tinere de la diferite specii apăreau răzlețe și în ultima decadă a lui august, însă migrația propriu-zisă începea în prima decadă a lui septembrie. Trecherile se eșalonau adesea pînă la sfîrșitul lui octombrie. La unele specii ca *Erithacus rubecula* pasajul începea în a 2-a decadă a lui septembrie ținînd pînă la sfîrșitul primei decade a lui noiembrie, iar la *Turdus merula* de la începutul lui octombrie pînă la sfîrșitul lui noiembrie. Trecherile deosebite aveau loc însă în a 2-a jumătate a lui octombrie. Remarcăm astfel pe 18 și 19 oct. 1968 cînd au trecut foarte multe exemplare organizate însă în grupuri mici.

Trecherile silviilor s-au eșalonat începînd din a 2-a decadă a lui septembrie pînă la sfîrșitul lui octombrie. În timpul toamnei erau mai frecvente *Sylvia nisoria* și *S. atricapilla* de asemenea *Phylloscopus collybita* și mai puțin frecvent au fost *Ph. trochilus* și *Ph. sibilatrix*. Trecerea lui *Phoenicurus ph.* a fost totdeauna de scurtă durată ocupînd decada a 2-a și a 3-a a lui septembrie, pe cînd a lui *L. collurio* s-a extins pînă în a 2-a decadă a lui octombrie.

Rîndunicile (*H. rustica*) au trecut întîi în grupuri mai mici urmînd apoi grupuri de mii de exemplare în a 2-a și a 3-a decadă a lui septembrie. *Turdus philomelos* și-a extins trecerea începînd din a 2-a decadă a lui septembrie pînă la începutul decadei a 3-a a lui octombrie. Trecherile au fost în grupe mici răspîndite pe un front larg ca și mierla contribuiau foarte mult la aerisirea literei din interiorul perdelelor de protecție pe care le preferau pentru odihnă. De asemenea frecventau tufele de *Prunus spinosa* și de *Prunus cerasifera* unde se hrăneau cu fructele acestora, de fapt ca și *T. iliacus* a cărei trecere s-a eșalonat din a 2-a decadă a lui octombrie pînă la sfîrșitul decadei a 1-a a lui noiembrie.

În noiembrie își sfîrșeau trecerea și alte specii ca *Prunella modularis*, *Erithacus rubecula*, *T. merula*. Dîntre speciile care își eșalonau trecerea de toamnă pe o perioadă mai lungă (30 zile sau peste 30 zile) au fost *Caprimulgus europaeus*, *Lanius collurio*, *Sylvia nisoria*, *Phylloscopus collybita*, *Muscicapa striata*, *Erithacus rubecula*, *Turdus philomelos* și *T. merula*. *Carduelis spinus* avea treceri masive însă scurte corespunzînd cu decada a 2-a și a 3-a a lui octombrie. *Otus scops* ca și *Upupa epos* au avut treceri scurte de maximum 2 săptămîni. Exemplarele clocitoare de *D. urbica* părăseau zona imediat după scoaterea puilor la zbor. Peste iarnă au rămas specii ca *Coloeus monedula*, *Sturnus vulgaris*, în puține exemplare, *Passer domesticus* și *P. montanus*, *Athene noctua*, *Corvus frugilegus* ș.a.

Referindu-ne la regăsirile făcute la diferite specii inelate la Agigea (Ra d u, 1972 ; 1976) vedem că se confirmă unele păreri că Dobrogea este un loc de întâlnire al mai multor drumuri de migrație înspre sud, astfel drumul spre SUD a fost confirmat de capturarea în Bulgaria la Toschewo a unui exemplar de *Passer hispaniolensis* inelat la Agigea, fapt însă care poate confirma și iernarea acestei specii în zona respectivă. Drumul spre SUD—EST prin capturarea în Liban a unui exemplar de *Sylvia atricapilla* inelat la Agigea. De fapt în Liban s-au capturat și alte specii de *Sylvia* (*S. nisoria*) indicând astfel existența în acea zonă a unui cartier de iernat, s-au un culoar de trecere mai spre sud. Un alt drum este cel de SUD—VEST confirmat de capturarea unui exemplar de *Coccothraustes c.* la Brescia în Italia, inelat fiind la Agigea.

Referiri asupra zonelor din rezervație preferate pentru treceri

Făcînd o privire generală asupra zonelor din rezervație (Fig. 1) preferate de păsări în timpul trecerilor am observat următoarele : Zonele 5, 9, 11 și 14 au fost preferate de *Sylvia atricapilla*, *S. curruca*, *S. communis*, *Phylloscopus trochilus*, *Ph. colybita*, *Troglodytes t.* *Muscicapa striata*, *Ficedula hypoleuca*, *F. albicollis*, *F. parva*, *Lanius collurio*, *L. minor*, *Coccothraustes c.*, *Oriolus o.* Iar zona 5 de *Sylvia melanocephala*. Prin zona 8 trecea *Saxicola torquata*, *Muscicapa striata* și specii de *Ficedula*. Zona 11 și 14 erau preferate de *Upupa epops*; iar în timpul toamnei locul de odihnă pentru puii zburători din zonă a fost zona 10 și 12 (în mai mică măsură) *Streptopelia turtur*, *Columba palumbus*, *Cuculus canorus*, *Caprimulgus europaeus* preferau zonă 10 Zona 6 și 10 a fost preferată pentru treceri de *Turdus merula*, *T. philomelos* *T. iliacus*, *Otus scops*, *Luscinia sp.* însă și de Silvii mai ales marginile lizierelor.

Asupra clocitului

Cu privire la clocit în zona 5 a scos pui *Emberiza citrinella*, în 6 *Asio otus* și *Pica pica*, în 8 *Emberiza calandra*, în 9 *Lanius collurio*, în 10 și 12 *Streptopelia decaocto*, *Passer hispaniolensis* și *Passer domesticus*. În zona 11 a cuibărit *Upupa epops* sub diferite grămezi de vreascuri lemne și pietre iar sub acoperișul clădirilor *Sturnus vulgaris* *Athene noctua*, *Coloeus monedula*, *Delichon urbica*. În zona 14 în malurile argilo-nisipoase a clocit *Merops apiaster* și în cupluri puține *Coracias ganulus*. În zona 3 a clocit în mal *Apus apus*, *Coloeus monedula*, *Passer montanus* și *Oenanthe pleschance*; Menționăm faptul că ultimelē două specii cloceau și în acoperișul de trestie al pescăriei.

DYNAMIK DER VOGELFAUNA AUF DEN KÜSTENDÜNEN BEI AGIGEA (KREIS CONSTANȚA)

Zusammenfassung

In der Arbeit werden die Beobachtungen über die Dynamik der Vogelfauna im Naturschutzgebiet der Meeresdünen von Agigea dargestellt (1968—1980). In der Periode 1968—1970 wurden täglich methodische Untersuchungen ausgeführt, nachher sporadisch und nur in den Perioden des Durchflugs der Vögel. Mit der Methode des Fangens mit dem japanischen Netz wurden die Perioden des Durchflugs bestimmt, die einige Schwankungen in Abhängigkeit mit der Temperatur zeigten. So wird der Fang der Art *Sylvia melanocephala* in der Periode 27.—31.III.1970 erklärt, als eine Temperatur von 27 °C verzeichnet

wurde. In dem Naturschutzgebiet wurden 124 Vogelarten identifiziert, von denen 90 Zugvögelarten, 34 Brutarten, und von diesen 25 Arten die in wenigen Exemplaren in der Reservation überwintern. Von den beobachteten Arten wurden 60 beringt mit Ringen von C.O.R. Als eine Schlussfolgerung der Dynamik der Vogelfauna wird eine Tabelle mit Durchflugsperiode von 36 Arten dargestellt (Tab. 1) und eine Liste (Tab. 2) aller beobachteten Arten, in der die Monate des Vorhandenseins in der Reservation verzeichnet sind, wobei auch die Zonen der Reservation angeführt werden, wo sie beobachtet wurden. Durch das Fällen des Waldstreifens am Meer, durch das Erscheinen der Hafenbanten und der Mündung des Donau — Schwarz Meer Kanals sinkt die vogelfaunistische Bedeutung dieser Reservation, so dass sich die Vögel nach Westen orientieren müssen, wo sich Gebüsch der Gemeinde Agigea und Umgebung befindet.

BIBLIOGRAFIE

- Ciochia, V., (1969) — Einige Daten über die Vogelarten welche an der Schwarz-Meer-Küste beringt worden sind (Agigea 1968), *Lucrările Staț. Cercet. Marine „Prof. I. Borcea“ — Agigea*, III, p. 323—335+8 plș., Iași.
- Ciochia, V., Winkler, R., Richter, A., (1970) — *Sylvia melanocephala* m. (Gm.) / *Aves* / specie nouă pentru fauna României, *Șt. și Cercet. Biol. seria Zoologie*, 22, No. 5, p. 433—435, București.
- Ciochia, V., Winkler, R., Richter, A., (1971) — *Sylvia melanocephala* Gm., une nouvelle espèce pour la Roumanie, *ALAUDA*, XXXIX, no. 1, p. 73—74.
- Cătuneanu, I.I. și col., (1972) — Nomenclatorul păsărilor din România, *Ocrotirea Naturii*, 16, nr. 1, p. 127—145, București.
- Cătuneanu, I.I., Johnson A.I., Tălpeanu, M., (1967) — Recherches ornithologiques dans la Dobroudja (1965—1966), *Trans. Mus. Hist. Nat. „Gr. Antipa“*, VII, p. 418—435, București.
- Papadopol, A., (1963) — Cercetări asupra păsărilor de pe litoralul Mării Negre și lacurile litorale — Dobrogea, S.S.N.G. — Comunicări de Zoologie, II, p. 158—181, București.
- Radu, D., (1972) — Situația regăsirilor de păsări inelate în România și a păsărilor străine regăsite în România, comunicate Centralei Ornitologice Române în anul 1971, I.C.P.P. — C.O.R., București.
- Radu, D., Situația regăsirilor de păsări inelate în România și a păsărilor străine regăsite în România, comunicate Centralei Ornitologice Române în anii 1972—1974, I.C.P.P. — C.O.R., București.
- Vasiliu G.D., Sova C., (1968) — Fauna Vertebratica Romaniae (Index), *Studii și Comunicări (Part. II), Secț. Șt. Nat., Muz. Jud. Bacău*, p. 108—178, Bacău.

CIOCHIA VICTOR

Brașov, cod. 2200
Str. Pavilloanele C.F.R. nr. 30
ROMÂNIA

ACSÎN ION

Teclirghiol, cod. 8713
Str. Mărăști nr. 2
ROMÂNIA